

Danielpa Qillqan — Pachak iskay chunka phisqayniyuq

Kichasqa Proféticapa Ancha Importancia: Daniel 11:40 nisqapa imata ninanta sut'inchay hinaspa chaypa kunan p'unchaw cristianismopaq imakuna apamunanta qhawariy

Jeff Pippenger
2024-03-09

Daniel qanchis chunka hukniyuqpa tawa chunka versículonqa pacha tukukuypi qallarin, ichaqa chay versículon iskay pacha tukukuyninkunata reqsichin, chayrayku profecía yachaqa saqin ñawpaq pacha tukukuyninta qepa pacha tukukuyninwan tupachinanpaq. Kay rurasqa mañakuy churasqa kaptin, 1798 watapi qallarisqa Millerita historiapa siqinqa, 1989 watapi Estados Unidospa historianninta parallelota purin. Iskay siqikuna reqsichinku cheqaq protestante waqraya siqita hinallataq Apocalipsis chunka kimsayuy qapítulopi allpa uywapa republicano waqraya siqinta. Iskay siqikunaqa 1798 watapi pacha tukukuypi qallarikunku, hinaspa 1989 watapi pacha tukukuyninqa sapaqllam yanapan, hinaspataq iskay kaq testigota qun, versículopi kichasqa cheqaq kaypa señalkunamanta.

Kimsa angelpa kuyuyñin chayamurqa 1844 watapi, octubre killapa 22 p'unchayninpi, ichaqa qanchis watayuq hatarikuynin huchallikusqa kasqanrayku qhipachisqa karqa 1856 watamanta 1863 watakama. Kimsa angelpa chayaynin kutimanta rikhurirqa 2001 watapi, septiembre killapa 11 p'unchayninpi. 1863 wata unanchasqa karqa ñawpaq Israel llaqtapa ñawpaq kaq Kadeshpi tiyanakusqanwan, chunka watuqkunapa hatarikuyninwan ima; chay hina 2001 watapi, septiembre killapa 11 p'unchayninpi unanchasqa karqa ñawpaq Israel llaqtapa qhipa kaq Kadeshpi tiyanakusqanwan, Moisespa hatarikuyninwan ima. 1863 watapi hatarikuyninqa, Kadeshpi ñawpaq hatarikuymán unanchasqa, chunkañawpi wañuy taripayninta purun pampapi paqarichirqa. 2001 watapi, septiembre killapa 11 p'unchayninpi hatarikuyninqa, Kadeshpi qhipa hatarikuymán unanchasqa karqa, chaymi Laodicea Adventismopa kamachiqninkunapa wañuyninta paqarichirqa.

1840 watapi 11 p'unchaypi angelpa uraykamusqanmi, 1840manta 1844kama kuyuyta qallarisqa, chaytaqa Panay White sutiyoq warmi Diospa atiyinpa hatun k'anchay rikuchisqan nispa suticharqan, 2001 watapi septiembre killa 11 p'unchayta unancharqan hinaspa Diospa atiyinpa hatun k'anchay rikuchisqanta reqsichirqan.

“Kimsa angelpa willakuynin willakuypi huñunakusqa angelqa llapa kay pachata kikinpa hatun k'anchayninwan k'anchachinanmi. Kaypiqa willakusqan hina, llapa pachapi mast'arikuq, mana sapa kutipi rikukuq atiyiniyuq hatun llamk'aymi hamunqa. 1840–44 watakunapi advento kuyuyqa Diospa atiyinpa sumaq rikuchikuynin karqa; ñawpaq angelpa willakuyninqa kay pachapi tukuy misionero estasionkunaman apasqa karqa, wakin llaqtakunapitaq sojta chunka soqta watayuq Reforma pacha qhepamanqa mana mayqin llaqtapipas rikukusqa hina aswan hatun religioso interes karqa; ichaqa kaykunataqa kimsa angelpa qhipa amonestacionnin uranpi

hatun atiyuniyuq kuyuy aswan llallinmi kanqa.” The Great Controversy, 611.

Kinsa angelpa hukñiq hamusqankuna, 1844 watapi octubre killapa 22 p’unchawninpi (ñawpaq Kadesh), llamk’ayta tukuchinampaqmi karqa; ichaqa Diospa llaqtantin runankunaqa musuq pushaqta akllakuspanku Egiptoman kutiriyta akllakurqanku. Chayrayku 1863 watakamapaqmi “Jericota yapamanta hatarichirqanku”, Diospa Jericopa perqankunata urmachiy llamk’ayninpi yanapakuq kananpa rantinpi. Chayraykum maldisisqalla karqanku, chunlla pampapi wañuyniyuq kaywan.

Hina Josué chay p’unchaypi paykunata jurachispa nirqan: “Tayta Diospa ñawpaqenpi maldicionasqa kachun chay runa, kay Jericó llaqtata hatarichispa yapamanta ruwachiqqa; paypa qhapaq churinwanmi cimientonta churanga, sullk’a churinwanmi punkunkunata sayarichinga.” Josué 6:26.

Imaynan ñawpaq Israel runakuna ñawpaq Kadeshpi kaspas Josuéwan Calebwan willakusqankuta chinkachirqanku hina, chay hina pacha kay p’unchawkunap q’ayllan Israelnin ñawpaq Kadeshpi (1863) hatarikuynin paykunaman Josuépa ñakasqan apamurqa. Kinsa angel 11 septiembre 2001 watapi kutimuspankama (qhapa Kadesh), Dios Jericota hinallataq murallankunatapas urmachinampaq ñawpaqman qhapa llamk’ay qallarikurqa.

1844 watapi 22 punchawmi kimsa kaq angelpa chayamusqanta señalakunin, chayhinataq qhipa p’unchaykunapi utqaylla hamuq domingo p’unchawpa chayamusqantapas señalakunin. 1863 watataq 1844 watapi, octubre killapa 22 punchawninpi qallarisqa kimsa kaq angelpa pruebanakuy pacha tukukuyninta señalakunin. Chayrayku 1863 wataqa utqaylla hamuq domingo kamachiypa símbolonmi, imaraykuchus Jesusqa siempre qallariyta tukukuyninwanmi rikuchin. 1863 watapi llaqtaka iskay clasekunaman rakisqa karqan, chayhinallataq domingo kamachiypi iskay clasekuna rikurichisqa kanqaku.

Millerita historiapi kimsa kaq angelpa pruebapa tiemponninqa 1844 watapi qallarirqan, 1863 watapitaq tukukúrqa; qallariyninpas tukukuyninpas, iskayninmi qhapa p’unchaykunapa domingo kamachiypa señalarqan. Qallariy (1844) hinaspas tukukuq (1863) ukhupi historiapiqa, Millerita kuyuriypa hatarinakuyñinmi kachkan (1856). Chayraykun chay periodoqa “Cheqaq Kay” nisqapa sellonta apamun. Kadesman iskay kuti kutiy, 11 septiembre 2001 p’unchaypi, kimsa kaq angelpa pruebapa ruwanapa qallarayninta señalan, chayqa utqaylla hamuq domingo kamachiypi tukukun, 1863 watapi rikuchisqa hina.

Chay Domingo kamachikuymanta runapa prueban tukukunankama, Jericota, hinallataq perqankunatapas urmachisqaku kanqa, chay historiapi rikuchisqa Babiloniapa warmi q’añu mana allin warmi nisqapa hawan ejecutiva juiciowan hinallataq tinkuspa. Chusku chunka versículoq qallarín 1798 watapi, hinaspas tukukun utqay hamuq Domingo kamachikuypi chusku chunka hukniyoq versículopi. Tukukuypa pacha 1798 watapi rikuchin Diospa iglesianpa ukhupi siq’ita, qallarispas Milleritakuna first angelpa kuyuyinmanta, chayaspas third angelpa kuyuyinman hina pachak tawa chunka tawa waranqa runakunakama. Llapa chaykuna huk versiculollapi.

1798 watapi qallariq, uray llaqtapa qhapaqninpa wichariyninwan qallarisqa hanaq llaqtapa qhapaqninwan uray llaqtapa qhapaqninpa chawpinpi maqanakuyqa, 1989 watapi tukukusqa, chaypi uray llaqtapa qhapaqninpa Bibliaq willakusqanpi pichqa kaqwan suqta kaq qhapaq suyukunapa huñunakuyninrayku atipasqa karqan. 1798 watapi qallarisqa hanaq llaqtapa qhapaqninwan uray llaqtapa qhapaqninpa maqanakuyqa, Miller llaqtamasinkunaraq reqsisqanman hina, Roma contra maqanakuy karqan; paykunaqa chayta rikurqanku paganismomanta papalismomanta iskay ch'usaqchay atiyinkunallata hina. 1989 watapi maqanakuy tukukuptinqa, kimsa ch'usaqchay atiyinkunallañam chaypi kasqaku, hinaspan qallariynin karqan chay kimsa atiyinkunaraq profético nisqa rikuchikuyninpa, kay pachata Armagedónman pushaqninmanta; chayqa Daniel 11:45 nisqapi geográficamente rikuchisqa kashan.

Chunka pusaq chunka phisqayukama qillqasqakuna reqsichinku kimsa atiyiniyuqkunapa proféticodinámica-ninta, mayqinchus papata tukukuyninman chayachinku iskay qochakuna chawpinpi hinallataq sumaq hatun ch'uya orqo qayllanpi. Allinta unanchasqa kaspas, profecía nisqapa historianninta, mayqinchus chunka tawaqniyuq hukniyuqpi rikuchisqa kachkan, chayqa chunka tawaqniyuq hukniyuqmanta chunka tawaqniyuq tawaqniyuqkama qillqasqakunatapas uqllan.

Chayrayku, pacha tukuypi 1989 watamanta qallarispa, 1798 watapa iskay kaq testigowan kуска, uray llaqtapa reyninwan hanaq llaqtapa reyninpa chawpipi maqanakuyqa qallariyninta, tukukuynintawan reqsichispa, chusku chunka hukniyuq versiculomanta chusku chunka tawanayuyq versiculokama, wañuy qhirin hampisqa papapadopa kimsa hukllachasqa t'inkiynta reqsichin, chusku chunka pichqayuq versiculopitay paya tukukuyninman chayan. Kay versiculokuna, kay rikch'ayninmanta qhawarispa, Diospa iglesiamanta hawapi kaq huk historiata rikuchin, imaynatachus Apocalipsis libropi qanchis sellokunaraq qanchis iglesiakunawan t'inkisqanpi rikuchisqa kashan hinata.

Willakuy willakuypa historianta 1798wan rikuchisqaqa, aswanqa tapuy taripayta rikuchin; hinaspa chay kikin qallariypi 1989pi qallariq siq'iqasqa, aswanqa hukmuq taripayta rikuchin. 1798qa aswanqa ñanta waqichiq kachaqpas llamkayninta hatunchan, paymi Ñawpaqman hamuq Kachaqpas ñanta waqichin; 1989taq aswanqa Elías kachaqpas llamkayninta hatunchan.

1798 watamanta qallarispa, Danielpa qillqan kicharisqa kaptin, profetiku historiapa yachaynin yapakusqanta charinchik, maypichus Cristo llaqtanta pusamun paywan huk rimayniyuq alianza-man, chaymi hunt'an divinidadwan runakayta wiñaypaq hukllachasqata. Chay qhipa p'unchay alianzaqa Escrituraspi achka kuti sut'inchasqa kachkan.

Qhawariychik, p'unchawkunata hamunqa, nispa Señor, musuq rimanakuyta ruwasasqa Israelpa wasinwan, Judápa wasinwanpas: mana ñawpaq rimanakuyhinañachu, paykunapa taytakunawan ruwarqani chay p'unchawpi, makinkuta hap'ispa Egiptomanta orqomunaypaq; chay rimanakuytaymi paykuna p'akirqanku, ñoqaqa paykunapa qosanhina kashaqtiypas, nispa Señor: Ichaqa kaymi kanqa chay rimanakuyqa Israelpa wasinwan ruwasasqa: chay p'unchawkunamanta qhipaman, nispa Señor, kamachiyta churasqa ukhuyninkupi, sonqonkupipis qillqasqa; noqaqa Diosninkumi kasaq, paykunataq llaqtaymi kanqaku. Manataqmi sapa runa vecinonta, sapa runa wawqintañataq yachachinqachu, nispa: Señor-ta

reqsiy; llapankum noqata reqsiwanqaku, aswan huch'uy kayninkumanta pacha aswan hatun kayninkama, nispas Señor: mana allin rurasqankuta pampachasaqmi, huchankutataq manañam yuyarisqañachu. Jeremías 31:31–34.

Llapa profetakunakqa qhipa p'unchaykunata reqsichkanku, hinaspa “qhipa p'unchaykuna” nisqa rimayqa profeciapi taripakuy pacha tiempota sut'incham. Ñawpaq angelqa 1798 watapi chayamurqa, pacha tukukuypi, 1844 watapi taripakuy kichasqa kasqanta willananpaq; chaymi qhipa p'unchaykuna chayamunapas. Qhipa p'unchaykunan Jeremíaspa “p'unchayninkuna” hamuqkuna, Diosqa llaqtanpa huchankuta “pampachananpaq” hinaspa manaña “yuyarinanpaq” nisqankuna. Chay llamk'ayqa Cristowan hunt'akun, Hatun Sacerdote hina, pampachakuy p'unchaypa antitípico p'unchayninpi, “qhipa p'unchaykunapi.”

Sichus Milleritakuna Adventismopi kawsay iniyi purispa kimsa kaq angelpa ñawpaqman riq k'anchayninwan, chayamushqa 22 octubre 1844 p'unchaypi, ñam Jesúswan kuska wiñay wasinkupi kashankuman karqa. Kaymi Jeremías niyta munan niptin: “chay p'unchaykunamanta qhipaman.” “Chay p'unchaykuna”qa chay profétik pacha-unaykuna kanku, mayqinkuna 1844 wataman pusarqa, hinaspa chay watapi tukukurqa. Paykunam “p'unchaykuna” kanku, mayqinkunata Danielpa chunka iskayniyuq kapitulon rimarin.

Qamqa, riyki tukukuynin kama puriy; imaraykuchus samanki, hinaspa p'unchaykunapa tukukuyninpi suertiykipi sayanki. Daniel 12:13.

“P'unchaykunapa tukukuyninpi”, icha Jeremías nisqan hina, “chay p'unchaykunamanta qhipaman”, Cristo munarqan kamachikuyninta llaqtanpa ukhu cheqenkunaman churayta, hinaspa kamachikuyninta sonqonkupim qillqayta. Ukhu cheqenkunaqa uray naturalezam, icha Pablo sutichasqan hina aycha; sonqoqa hanaq naturaleza. Rimanakuyqa prometin llaqtanta musuq yuyayta quyta tikrakuypi, hinaspa musuq cuerpota iskay kaq hamuyninpi. Runaqa Adanwan urmarqan, paymi Diospa rikchayninman hina ruwasqa karqan, hinaspa hanaq naturalezaanwan uray naturalezaanwan ruwasqa karqan. Cristopa rimanakuyninqa runakayninta iskaychasqa naturalezaanwan huchapa ñakasqanmanta qispichiyki.

“Kay pachakuna kay allpapa willakuy puchukaynin qhipa p'unchaykunapi, Diospa rimanakuynin paypa kamachiykunata waqaychaq llaqtanwan musuqmanta takyachisqa kananmi. ‘Chay p'unchaypi paykunapaq rimanakuyta ruwasqa chakra uywakunawan, hanaq pacha p'isqkunawan, allpapi lliphlliikunawanpas; hinaspan k'aspita, espadata, maqanakuytapas kay allpamanta p'akisqa, paykunataq allin amachasqa kashpa puñunankupaq ruwasqa. Qanwan wiñaypaq sirvinakuyta ruwasqa; ari, qanwan sirvinakuyta ruwasqa chanin kaypi, taripaq kaypi, munakuypi, khuyapayakuypipas. Chayraykun cheqaq kaypi qanwan sirvinakuyta ruwasqa; qantaq Señor-ta reqsinkim.’”

«“Chay p'unchaypi pasasqa hina kanqa, ñoqaqa uyarisqayki, nispas Señor rimarin; hanaq pachata uyarisqayki, paymi allpata uyarisqa; allpataq trigo-ta, vinota, aswan aceiteta uyarisqa; chaykunataq Jezreelta uyarisqa. Hinallataq paytaqa allpapi ñoqapaq tarpusaq; khuyapayasaqmi mana khuyapayasqa karqanta; nisaqtaq mana llaqtaykuna karqankuman: Qankunaqa llaqtaykuna kankichik; paykunaq rimanqaku: Qanmi Diosniyku kanki”». Oseas 2:14-23.

“Chay p’unchaypi,... Israelpa puchuqninkuna, Jacobpa wasinmanta qispisqakuna ima,... cheqaqtapuni Señorpi, Israelpa Santoqninpi, samachkanqaku.’ Isaías 10:20. ‘Llapa nacionmanta, ayllumanta, simimanta, llaqtamanta’ wakinkuna kanqaku, paykuna kusikuywan chaskinqaku kay willakuyta: ‘Diosta manchakuychik, hinaspa payman hatunchayta qoychik; paypa taripay horan chayamunñanmi.’ Paykuna kutirikunqaku llapa ñdolokunamanta kay pachaman watasqa kasqankumanta, hinaspa ‘hanaq pachata, kay pachata, lamarta, unu pukyukunatapas ruraqta yupaychanqaku.’ Llapa chinkachiq wataykunamanta kacharikuspa, mundopa ñawpaqenpi sayanqaku Diospa khuyapayakuyninpa rikuchiq monumentokunan hina. Llapa Diospa mañakusqankunaman kasukuspa, angelkunapaqpas runakunapaqpas reqsisqa kanqaku imaynachus ‘Diospa kamachikuyninkunata waqaychaqkuna, Jesuspa iñinintawan’ kasqankurayku. Apocalipsis 14:6–7, 12.”

“Qhawariychis, p’unchaykuna hamunqa, nispa Señor, yapuq runaqa tarpuqta chayanqa, uvas saruqpas muhu tarpuqta chayanqa; urqkunapas misk’i vinuta sut’uchinqa, llapan orqokunapas chullulluniq hina llusqinqa. Hinallataq kutichimushaq Israel llaqtaypa prisionpi apasqa runankunata; paykunataq ch’usaq llaqtakunata hatarichinqaku, chaykunapitaq tiyasqaku; uvas chakrakunatapas tarpuykunku, vinuntataq upyanqaku; huertakunatapas ruranku, rurunkunataq mikhunqaku. Paykunataq hallp’ankupi mallkichasqaytaq, manaña hayk’aqpas qichusqachu kanqaku qosqay hallp’ankumanta, nispa Señor Diosniyki. Amos 9:13–15.”
Review and Herald, febrero 26, 1914.

Jeremías rimaspa “chay p’unchaykunapa qhipanpi” nispa, Cristoqa Templonman usqhaylla hamuspa chayta pichanampaq rurasqa llamk’ayta ñawpaqchasqa “p’unchaykuna”qa, 1798 watapi chaymanta 1844 watapi tukukuq profetakunaq pacha-kamaykunam karqanku. Chay profetika p’unchaykunapa (pacha-kamaykunapa) tukukuyninmi, Cristoqa Millerita Templota sayarichisqan tawa chunka suqta watakunata señalasqa; hinaspa 1844 watapi octubre killapa iskay chunka iskayniyuq p’unchayninpi usqhaylla hamuspanqa, Malaquíás qillqapa kimsa kaq capitulonta hunt’achkarqan, chaytaqa ministroyuq qallariyninpi hinallataq tukukuyninpi Templota pichaspanpas hunt’allarqanta.

“Templota kay pachamanta rantikuqkunatawan rantichiqkunatawan pichaspanmi, Jesusqa willakurqan sonqota huchapa qhellichasqanmantam pichanaypaq kachamusqa kasqanta,—kay pachapi munaykunamanta, kkillanpaq munapayaykunamanta, mana allin ruray yachaykunamanta, imaynachus alma-ta waqlliyachinqa chaykunamanta. Malaquíás 3:1–3 nisqa cita.” The Desire of Ages, 161.

Hinaspataj “chay p’unchaykunapa qhepanpi,” Cristoqa sayarichisqan templota pichayta munarqa, paypa llasqankuna sonqonkuta huchapa qhellichasqanmantam pichananta rikuchiq, ichaqa Jeremías nisqanman hina, kamachikuyninta sonqokunapi ukhu partenkunapipas qelqaspata.

Paykunata huchachispa, nin: “Qhawariy, p’unchaykuna hamun, Señor nin, Israelpa ayllunwan, Judápa ayllunwanpas musuq rimanakuyta ruwasaq: manam Egipto hallp’amanta lloqsimuchinqapaq makinmanta hap’ispa pusarqani chay p’unchaypi taytankunawan ruwarqani chay rimanakuy hinachu; paykunaqa mana rimanakuyniypi sayarirqankuchu, chayraykum noqapas paykunata mana qhawarqanichu, Señor nin. Kaymi chay rimanakuyqa kanqa, chay

p'unchaykunamanta qhepanpi Israelpa ayllunwan ruwasaq, Señor nin; kamachikuyniykunata yuyayninkuman churasaq, sonqonkupipis qillqasaq: noqam paykunapa Diosninku kasaq, paykunataq noqapa llaqtay kanqaku". Hebreos 8:8–10.

“chay q'ijkuna” nisqakunaqa Danielpa “p'unchaykunap tukukuynin” karqanmi, chaymi 1798 watapi hinallataq 1844 watapi tukukurqan. Protestantakunaq waqraq lineseq 1798 watapi qallariq, Daniel chunka hukniyuqpi tawa chunka versículopi, chayqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan sayarichisqa pactoq masinakuyta ancha reqsichin. Hebreo simipi “lot” nisqaqa huch'uy rumi karqan, mayqenpa destinonta reqsinapaq apaykachakusqa. Danielman nisqa karqan riy hinaspa samay (wañuypi), “p'unchaykunap tukukuyninkama”, maypichus 1844 watapi taripay qallarinan karqan hinaspa paypa destinon kamachikunan karqan.

Qam ripuyki kama tukukuykama: qamqa samasqanki, hinaspa sayarinki qampa rakisqaykipi p'unchaykunaq tukukuyninpi. Daniel 12:13.

“p'unchaykuna” nishqa “p'unchaykunapa tukukuyninmanta” niyqa, 1844 watapi tukukuq pacha willakuykunata reqsichin, chaymanta qhipamanqa willakuy pacha mana kanqachu. Iskay waranqa kimsa pachak watakuna, mayqinchus marah rikuy karqan, ninanqa Cristopa usqhay rikhurimuynin Santuarionpi, chaypipas tukukurqan; hinaspa iskay waranqa pisqa pachak iskay chunka watakunapas qhepa phiñakuypa tukukuyninpi tukukurqan, imaynan ñawpaq phiñakuypa p'unchayninkuna 1798 watapi, p'unchaykunapa tukukuyninpi, tukukusqa karqan chayhinata. “Chay p'unchaykunamanta qhipaman,” nisqanta Jeremías rimarqanman hina, chaymanta qhipata Pablo rimapayarqan. Pablocha Jeremíasqa “chay p'unchaykunamanta qhipaman” nisqanmanta iskay kutita rimarin; imaraykuchus Pablo mana sapaqllachu chay p'unchaykunamanta qhipaman sayarichisqa kananpaq karqan rimanakuyta rimarinchu, aswanqa ancha allinta Cristopa Hatun Saserdote hina llamkayninta reqsichin.

Huk hayñi qurbana-wan wiñaypaq hunt'asqa qespichin chay santuqchasqa kaqkunata. Chaymantaqa Espíritu Santupas noqaykuman testigom kachkan; ñawpaqta rimarisqan qhepamanmi nin: Kaymi paykunawan ruwasaq alianza, chay p'unchaykunamanta qhepataraq, nispas Señor; kamachiykunata sonqonkuman churasaq, yuyayninkupitaq qillqasaq; huchankunata, mana allin ruwayninkunatapas manañam aswan yuyarisachchu. Kunanqa, kaykunamanta pampachay kasqanpiqa, manañam huchapaq qurbana kananñachu. Chhaynaqa, wawqe-panqaykuna, Jesuspa yawarninrayku aswan santu lugarman yaykunapaq sinchi atinakuyniyoq kaspas, musuq kawsayniyoq ñanwan, pay noqanchispaq santuqchasqan ñanwan, cortinata rikuspa, chayqa aychanmi; hinallataq Diospa wasin patapi hatun sacerdote kasqanrayku. Hebreos 10:14–21.

Iskay pachak iskay chunka watakuna, Cristo rikhurimusqanpa marah rikch'ayninmanta willakuq qhelqapa, profetapa historianta rikuchi chazon rikch'ayninmanta iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka watayuq willakuq qhelqawan t'inkisqa kaq, chay iskay profetapa pacha qallariyninkunata huñun, utaq t'inkichin, huk unancha t'inkiywan, mayqinchus runakayninwan divinidaddinta huñusqanta rikuchin, chaymi Cristo ruwan kimsa kaq angelpa kuyuriyninpi pichasqa kasqan ukhupi, hinaspan tukukuyninpi pachak tawa chunka tawa waranqawan ruwasqan pactota apamun.

Chazon nisqampi musquyqa, templota saruchisqa kasqanta rikuchin, hinaspataq Edén Huertapi Adán hatarikuyninmanta pacha huchaqa runakunata saruchisqa kasqankuta rikuchin; marah nisqampi musquytaq, templota kutichispa pichayninpi Cristoq ruwasqanta rikuchin, iskaynintinmi 1844 watapi octubre killapa 22 punchawninpi hunt'asqa karqan. Diospa phiñakuyninmanta iskay 2,520 watayuq profesiakuna kan, chaykunaqa hostta hinallataq santuariota saruchisqa kasqanta rikuchin.

Iskaynin profecíakuna runakayninta saruchisqa kasqanta rikuchin, chaymi marahpa rikuchisqanwan kutichisqa kanan. Chay iskay Diospa k'ullikusqankuna llaqtanpa contranqa urmasqa runakayninaq k'ullikuyta rikuchin, chaytaqa Cristopa llamkayninllan qespichinman hinaspa kutichinman, urmasqa templota wakmanta hatarichispa hinaspa pichaspa.

Iskay phiñakuykuna runakunaq aswan hanaq kayninwan aswan uray kayninwanmi rikuchin. Adanpa urmayninpiqa, aswan uray kayninmi aswan hanaq kayninpa hawanman kamachiq tukurqan, chaymanta Cristopa runakunapaq yuyayninqa karqan aswan hanaq kaynin aswan uray kayninpa hawanman kamachinanta. Adanpa urmayninpiqa, aswan hanaq kaynin urmarqan aswan uray kayninpa munaykuna-man, hinaptin Diospa yuyaynin tikrasqa karqan. Kaytan Bibliaq “tikrakuy” nisqan niy munan. Tikrasqa kay niyta munan aswan hanaq kaynin kutichisqa kanan aswan uray kayninpa hawanpi kamachiq kananpaq. Tikrayqa tikranam, utaq umachaqmanta urayman muyuchiy.

Ñawpaq piñakuy chay hanaq ñiqin qhapaq suyu contra karqa uray kaq naturalezapaq piñakuymi, chaymi hanaq kaq naturaleza-ta uraychaspas kamachirqan urmaypi. Chay piñakuyqa ñawpaqta hamurqa, imaraykuchus Cristo salvación rurananta qallarisqa maypi ñawpaqta qallarisqanpi kikinmantapuni, hinaspa chayqa qallarisqa uray kaq naturalezapa munayninwan, chaymi karqa mikhuyniyuq munay. Cristoqa paypa rurananta qallariykarqa tawa chunka p'unchay ayunawan.

“Cristo yacharqan, qespichiypa planonta allinta ñawpaqman apanapaqqa, runata qespichiy llamk'ayta qallarinan kasqanta chay kikinpi maypicha urmay qallarikurqan. Adánqa urmarqan mikuy munañanta qatiq kasqanrayku. Runaman Diospa kamachikuyninta kasukunapaq ruranankunata sinchita yuyarichinapaqmi, Cristoqa qespichiy llamk'ayta qallariq, runapa cuerponpa kawsay ruwayninkunata allinchaspalla. Sumaq kawsaymanta urayman urmayqa, hinallataq ayllunchik runakunaq mikhuy munañan pantasqa kasqanta qatiyqusqanrayku millayman tukuyninpas, aswan hatunmanta chayraykum kaptin.” Testimonies, volume 3, 486.

Iskay kaqphi piñakuyqa karqan aswan hanaq kawsaypa contran, uraynin llaqtapa qhispichisqanwan rikuchisqa, maypichus Jerusalén kachkan, chay llaqtam Dios akllarqan sutin churakunanpaq. 1844 wata octubre killapa 22 punchawninpi, Cristo ruwananta munasqan llank'aypas, hinaspa kunan ruwashasqan llank'aypas, Ezequielpa iskay k'aspiwanmi rikuchisqa kachkan.

Ezequielpa iskay k'aspi hukllachasqa huklla k'aspiwan wiñaypaq, chaymi reqsichin chay alianza-ta maypichus Cristo llaqtan runakunamanta huchata wiñaypaq qichun, hinaspataq hanan kaq chaymanta urin kaq runa kayninkuna kutichisqa kachun allin jerárquico nisqa kamachiyninman, hinaspa runakuna yapamanta hunt'asqa kanku. Mana tukusqa tikrasqa kaypiqa, runapa urin kaq kaynin, ñawpaq piñakuyninwan rikuchisqa, kamachirqan runapa hanan kaq

kayninmanta, qhipa piñakuyninwan rikuchisqa kaqta. Chayrayku ñawpaq piñakuyninqa karqan norte nisqa reino contra, mayqinchus allpapi “hanaq” karqan sur nisqa reinomanta.

Iskay pachak iskay chunka watakuna, marahwan chazonwan iskay rikch’aykunata huñuchkanku, divinidaddinta runakaynintawan, paykunap kikin qallariyninkupi, llapallanku huk kaspiman tantakunku Cristo tukupachiptin kinsa kaq angelpa llamkayninta pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan. Chayqa qhepa piñakuypa willakuyninmi uray suyuq qhapaq suyupa contranpi, chaymi 1844 watapi rikurimuypa willakuyninwan huñusqa; arí, pactoqa musuq yuyayta qon t’ikraypi, ichaqa musuq cuerpoqa (hanaq suyu) iskay kaq hamuynillapi kutichisqa kan huk ñawpaqlapi llawlliy hina.

Daniel 11:40 nisqapi, pacha tukukuypa iskaynin tiemponta reqsichin; chayhinallataqmi Apocalipsis 13 nisqa qillqapi allpa uywaq historianta rikuspa, ukhunkiwan hawanpiwan huk línea historiata proféticamente allinta resaltan. Chay versículopi kichasqa cheqaqkunaqa, Cristoq hamusqanwan Paypa llaqtan ukhupi reqsichinapaq hinallataq hunt’anapaq hamusqan ukhu línea cheqaqkunatapas, hawa línea cheqaqkunatapas rikuchin. Runakaywan divinidadwan huñusqa kaspas mana huchallikusqanmanta cheqaqqa, yachay kichakuyqanmanta lloqsimuq ruwaywan tupaq k’anchaypi rikuchisqa, chaymi qhipa punchawkunaq Diospa llaqtanpa ukhu cheqaqninta rikuchin. Kay pachata Armagedónman pusaykuq atiykunapura maqanakuywan tupaq k’anchayqa, qhipa punchawkunaq Diospa llaqtanpa hawa cheqaqninmi.

Kay yachachikuyta qatiq qillqapiña qatiqkusunchik.

Hinaspa simi yapamanta hamuwarqan ñoqaman, nispa: Chaymantapas, runapa churin, huk kaspita hap’iy, hinaspa qillqay chaypi: Judápaq, hinaspa Israelpa churinkunapaq paywan kуска kaqkunapaq. Chaymanta huknin kaspita hap’iy, hinaspa qillqay chaypi: Josepaq, Efraimpa kaspinpaq, hinaspa llapa Israel ayllupa paywan kуска kaqkunapaq. Hinaspa hukllaman hukllaman tinkuchiy huklla kaspiman; hinaspa hukllañas kanqaku makiyki. Runaykipa churinkuna rimapusunki chaykama, nispa: ¿Manachu qawachiwankiku ima ninaykita kaykunawan? nispa, paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Dios: Qhawariy, Josepa kaspinta hap’isaq, mayqinchus Efraimpa makinpi kashan, hinaspa Israelpa ayllunkunata paypa masinkunata, hinaspa paywan kуска churasaq, Judápa kaspinwan kуска, hinaspa huklla kaspita ruwasaq; hinaspa hukllañas kankaku makiypi. Kaspikuna, mayqinkunapichus qillqanki, chaykunaqa makiyki kanqaku ñawinkupa ñawpaqenpi. Hinaspa paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Dios: Qhawariy, Israelpa churinkunata hap’isaq mana Diosta reqsiq llapa llaqtakunamanta maymanchus ripusqaku, hinaspa llapa lawmanta huñumusaq, hinaspa pusamusaq kikinkupa hallp’ankuman. Hinaspa huk llaqtata ruwasaq paykunata chay hallp’api, Israel urqukunapi; hinaspa huk reylla llapankuman rey kanqa. Manataqmi iskay llaqtachuñataq kanqaku, nitaq iskay qhapaq suyuman rakisqachuñataq kanqaku ima hayk’aqpas. Manataqmi yapamanta qhellichakunkachu ídolonkuna wan, millay kaqkunawan, nitaq mayqin huch’ankunawanpas. Aswanqa llapa tiyasqankumantam salvasaq, maypichus huchallikusqaku, hinaspa chuyaqyasaq paykunata. Chayhinapin paykunaqa llaqtay kanqaku, noqataq Diosninku kasaq. Hinaspa kamachikuqniy Davidmi paykunapa reynin kanqa; llapankutaq huk michiqllayuq kanqaku. Hinaspapas taripaykunapi purinqaku, kamachiykunatapas waqaychanqaku hinaspa ruwanqaku. Hinaspa Jacob, sirviqniyman qosqay hallp’api tiyanqaku,

maypichus yayaykikuna tiyarqaku. Chaypin tiyanqaku, paykuna, churinkuna, hinaspa churinkunapa churinkunapas wiñaypaq. Hinaspa sirvinqiy Davidmi paykunapa kamachiqnin kanqa wiñaypaq. Chaymantapas allin kawsaypa rimanakuyta ruwasaq paykunawan; wiñaypaq rimanakuymi paykunawan kanqa. Hinaspa churasaq paykunata, mirachisaaq paykunata, hinaspa churarusaq santuarioyta paykunapa chawpinpi wiñaypaq. Tinkunakuy wasiypas paykunawan kanqa. Arí, noqam Diosninku kasaq, paykunataq llaqtay kanqaku. Hinaspa mana Diosta reqsiq llaqtakuna yachanqaku noqaqa Señor kasqayta, Israelta santuqchasqayta, santuarioy paykunapa chawpinpi wiñaypaq kaptin. Ezequiel 37:15–28.